

ogsaa til de øvrige Ministre om, at der gøres, hvad der kan gøres, for at det ikke skal koste mere end nødvendigt for Staten at bygge. Vi ved jo alle, at Staten bygger meget dyrt og sikkert ofte alt for dyrt; der er for Resten ved Statens Byggeforetagender mange Forhold, der er ret meningsløse. Jeg skal saaledes nævne det Forhold, at naar der bygges Huse ved Statens Skove, indfører Staten Tømmer hertil fra Udlandet; naar Landmændene kan købe Statsskovenes Tømmer til at bygge baade Udhuse og Stuehuse af, skulde man synes, at ogsaa Staten kunde bruge sit eget Tømmer, naar den bygger i sine egne Skove.

For den Del af Afsnittet, der vedrører § 1, er der intet Forbehold taget, og der findes kun et Samraad, der er opført under Nr. 4 i Betænkningen. Dette Samraad angaar Domænekirkernes Overgang til at blive selvejende. Det er ikke første Gang, dette Spørgsmaal har været fremme — det har navnlig været fremme i de sidste to Aar —, men der er endnu ikke gjort noget for at faa det løst, og derfor har Udvalget igen rejst Spørgsmaalet. Af Anmærkningerne til Finanslovforslaget vil ærede Medlemmer se, at Staten ejer i alt 14 Kirker, og da der til disse Kirker hører betydelige Tiender, skulde man tro, at Staten her havde et godt Aktiv, men det er ikke Tilfældet; næsten det modsatte er Tilfældet, idet disse Kirker som Regel giver et ikke ubetydeligt Underskud. Jeg skal ikke her komme ind paa, hvor stort dette Underskud er, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at i de sidste 3 Aar har Underskuddet som Regel bevæget sig mellem 4,000 Kr. og 7,000 Kr. aarligt; i Aar er dog Udgifterne til disse Kirkers Vedligeholdelse noget mindre end sædvanligt. Forholdet er altsaa et saadant, at det vilde være langt fornuftigere, at Staten kom af med disse Kirker og de blev gjort til selvejende. Ifølge Lov af 15. Maj 1903 om Afløsning af Tiende kan Staten som Kirkeejer forlange sine Forpligtelser overfor Kirken afløst og altsaa faa Kirkerne gjort selvejende. Der kan naturligvis med en vis Ret rejses den Indvending, at da Udgifterne hvert Aar overstiger Indtægterne, vil der neppe være Midler nok til disse Kirkers fremtidige Vedligeholdelse; men jeg tror alligevel, der vil blive Midler nok, idet Forholdet sikkert er det, at saa længe Staten er Ejer, vil Kravet til Ombygninger og Reparationer være betydeligt større og

disses Udførelse betydeligt dyrere, end naar Kirkerne er selvejende. Jeg vil derfor anmode den højtærede Landbrugsminister om, at der snart maa blive gjort Skridt til at faa disse Kirker gjort selvejende, og saa vidt mig bekendt er der heller ikke noget i Vejen herfor fra Kultusministeriets Side, men det vil vi nu altsaa faa at høre, naar Landbrugsministeren faar Ordet.

Under Nr. 2 i Betænkningen findes en Svarskrivelse, som jeg skal tillade mig at knytte et Par Bemærkninger til; den handler om Bortforpagtning af Frisen-vold Fiskegaard's Jorder. Til denne Fiskegaard hører et Areal af ca. 30 Tdr. Land, og som det vil ses af Skrivelsen, er det Forudsætningen at bortforpagte alle Gaardens Jorder til den ved Gaarden tidligere ansatte Opsynsmand for en aarlig Afgift af 700 Kr. Nu skal jeg slet ikke udtale mig om, hvorvidt en aarlig Afgift af 700 Kr. er passende eller ikke; men der er et andet Forhold, som jeg vil tillade mig at gøre opmærksom paa, og det er, at vi kan vente, endogsaa snart, en meget betydelig Udgift til Bygningernes Istandsættelse. Forholdet er det, at Bygningerne er meget gamle og daarlige, ja, Stuehuset skal ganske sikkert helt ombygges, da det truer med at falde sammen. Det er derfor et Spørgsmaal om det ikke vilde være klogere, om man i Stedet for at bortforpagte havde solgt Ejendommen; men da Ministeren ønsker at bortforpagte den, og denne Opfattelse ogsaa i alt væsentligt deles af Udvalget, har der ikke været nogen Grund til at stille Ændringsforslag, navnlig da ikke i dette Øjeblik. Men skulde det vise sig, at de Byggeforetagender, som vil blive nødvendige, bliver meget kostbare, vil jeg dog henstille at overveje, om det ikke vilde være klogere at gaa til Salg i Stedet for Bortforpagtning.

Jeg kommer saa til det næste Afsnit af Landbrugsministeriets Budget, nemlig § 13. Paa dette Afsnit er der i Aar ikke stillet mange Ændringsforslag. Der er i alt kun 9, og de 8 af disse, nemlig Nr. 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, og 27, er alle stillede af Ministeren, og da de er tiltraadte af hele Udvalget, skal jeg kun omtale dem ganske kort.

Ændringsforslagene Nr. 19 og 20 angaar to smaa Understøttelser, og dem er der ingen Grund til at opholde sig ved. Ændringsforslag Nr. 22 angaar en Bevilgning paa 24,000 Kr. til et transportabelt Mergelbanespor paa Bornholm, og derom skal jeg lige sige et Par Ord. I de sidste